

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายสุวัชร หรือเรวัต โภธิ์รัมย์) ในคดีหมายเลขคำที่
อ. ๕๐๕/๒๕๔๗ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติความ
พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

สำนักงานศาลปกครองมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๒ ส่งความเห็นของ
ศาลปกครองสูงสุดและคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายสุวัชร หรือเรวัต โภธิ์รัมย์) ในคดีหมายเลขคำที่
อ. ๕๐๕/๒๕๔๗ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชบัญญัติความ
พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
มาตรา ๒๕ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ดังนี้

นายสุวัชร หรือเรวัต โภธิ์รัมย์ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องคณะกรรมการสภาพนาความผู้ถูกฟ้องคดี
ต่อศาลปกครองเชียงใหม่ เป็นคดีหมายเลขคำที่ ๗๘/๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีเคยเป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญ ตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ ๖ ปฏิบัติงานที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่
ต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลรวมสี่ปี ในความผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ วรรคสอง และกรมประชาสัมพันธ์
ได้มีคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ เมื่อพ้นโทษจำคุกแล้วได้สมัครเข้ารับการศึกษาว่าความ

วันที่ ๑๘ กับสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภานายความ และสอบผ่านหลักสูตรดังกล่าวจนได้รับประกาศนียบัตร

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความกับสภานายความ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ ไม่รับคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความ เนื่องจากขาดคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อสภานายกพิเศษแห่งสภานายความ และสภานายกพิเศษแห่งสภานายความ มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๖ ขึ้นตามมติดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับมติของผู้ถูกฟ้องคดีและคำวินิจฉัยของสภานายกพิเศษแห่งสภานายความ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดี และมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีจดทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นทนายความให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า การรับสมัครบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมวิชาว่าความตามประกาศสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภานายความ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครตามประกาศดังกล่าวไว้ ๕ ข้อ ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้ารับการฝึกอบรมผู้ใดมีคุณสมบัติครบไม่ต้องห้ามตามประกาศดังกล่าวก็มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรมวิชาว่าความได้ ส่วนการขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความนั้น ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้ถึง ๑๑ ข้อ ซึ่งมีมากกว่าคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชาว่าความ และบุคคลที่ผ่านการอบรมวิชาว่าความจากสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแล้ว ไม่ได้เป็นเงื่อนไขบังคับให้ต้องรับจดทะเบียนให้เป็นทนายความทุกคน เมื่อผู้ฟ้องคดีเคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ ซึ่งความผิดดังกล่าวได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพทนายความได้ ตามความในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) อันเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีโดยแท้ว่าสมควรที่จะรับจดทะเบียนบุคคลใดเป็นทนายความหรือไม่ เมื่อใช้ดุลพินิจแล้วเห็นว่า หากผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้เป็นทนายความ อาจจะนำความเท็จไปฟ้องบุคคลอื่นหรือแนะนำบุคคลอื่นให้กระทำการเช่นนั้นอีก อันอาจก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือต่อวิชาชีพทนายความได้ ประกอบกับวิชาชีพทนายความเป็นวิชาชีพพิเศษมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ

ของประชาชนเป็นอย่างมาก หากทนายความเป็นคนดีก็สามารถช่วยบรรเทาความเป็นธรรมในสังคมได้ แต่หากทนายความเป็นคนไม่ดีก็อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม การอนุญาตให้บุคคลใดเป็นทนายความได้หรือไม่ จึงต้องอยู่ในดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เมื่อใช้ดุลพินิจแล้วเห็นว่า คดีที่ผู้ฟ้องคดีเคต้องโทษมานั้นอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพทนายความ ความเสื่อมเสียหรือความมีมลทินดังกล่าวย่อมไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การอบรมวิชาว่าความกับการจดทะเบียนเป็นทนายความ แม้จะเป็นคนละขั้นตอนกันแต่ไม่ได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การอบรมวิชาว่าความได้กระทำตามข้อบังคับสภาทนายความว่าด้วยการฝึกอบรมวิชาว่าความ พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้อบังคับดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๗ (๓) มาตรา ๓๘ และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแห่งสภาทนายความ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีต้องสันนิษฐานในทางเป็นคุณให้แก่ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชาว่าความ เมื่อได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาว่าความแล้วจะต้องจดทะเบียนให้เป็นทนายความแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรม ไม่ใช่สันนิษฐานไปในทางจำหน่ายสิทธิ หรือมิเช่นนั้นก็ควรแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบตั้งแต่ต้นว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะจดทะเบียนให้เป็นทนายความ ในกรณีนี้เมื่อไม่ได้แจ้งให้ทราบ จึงถือว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีขัดต่อกฎหมาย ทำให้เสียหายไม่ได้รับความยุติธรรม และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าถ้าหากจดทะเบียนให้เป็นทนายความแก่ผู้ฟ้องคดีแล้วจะทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพทนายความ ทำให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือในวิชาชีพ อาจนำความเท็จไปฟ้องผู้อื่นอีกหรือแนะนำให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว นั้น เห็นว่า เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพทนายความขึ้นอยู่กับหลักสำคัญสองประการ คือ ความรู้ความสามารถในการว่าความและคุณธรรมและจริยธรรมของทนายความ เกียรติศักดิ์ของทนายความไม่มีทางเสียหายไปได้ เพียงจดทะเบียนให้เป็นทนายความให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) และมติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ เพราะพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ไม่ใช่กฎหมายเฉพาะตามความหมายในมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากได้บัญญัติจำกัดสิทธิของบุคคลเกินความจำเป็นไม่มีเงื่อนไขผ่อนปรนการจำกัดสิทธิเหมือนดังเช่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๕ (๕) และ (๖) การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่รับจดทะเบียนเป็นทนายความให้เป็นการละเมิดสิทธิ

โดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะเหตุว่าผู้ฟ้องคดีเคยถูกลงโทษโดยคำพิพากษาให้จำคุก จึงเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะสถานะของบุคคลซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า การจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความนั้น ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า เพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่แจ้งให้ทราบว่าขาดคุณสมบัติไม่อาจจดทะเบียนให้เป็นทนายความได้ ในขณะที่เข้ารับการอบรมวิชาว่าความนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะเข้ารับการอบรมวิชาว่าความ ก็ไม่อาจปิดกั้นโอกาสของผู้ฟ้องคดีได้ และตามมาตรา ๓๕ ได้บัญญัติคุณสมบัติของผู้ที่จะจดทะเบียนเป็นทนายความไว้อย่างชัดเจน ผู้ฟ้องคดีย่อมทราบและตรวจสอบได้ในขณะที่เข้ารับการอบรมวิชาว่าความ การใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่ได้มีอคติเป็นส่วนตัว และไม่มีเจตนาถ่วงถ่วงให้ได้รับความเสียหาย แต่ได้ใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผล ถูกต้องชอบธรรมในฐานะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ ได้ดำเนินการไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘

ศาลปกครองเชียงใหม่พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ถึงแม้ว่าจะได้สำนึกในการกระทำความผิดแล้วก็ไม่อาจทำให้คุณสมบัติเรื่องเลขต้องโทษจำคุกนั้นหมดไปได้ เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความต่อผู้ถูกฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีมีมติไม่รับคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความแก่ผู้ฟ้องคดี เพราะเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีความผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จซึ่งเป็นคดีประเภทที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ จึงขาดคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ดังนั้น กรณีถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้ดุลพินิจโดยสุจริตและชอบด้วยเหตุผลแล้ว การกระทำดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนกรณีผู้ฟ้องคดีได้อบรมและสอบผ่านหลักสูตรวิชาว่าความแล้ว สมควรที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีมติรับคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความแก่ผู้ฟ้องคดีได้นั้น ศาลเห็นว่าการวินิจฉัยของศาลปกครองเชียงใหม่ว่าด้วยการฝึกอบรมวิชาว่าความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๕ วรรคสอง กำหนดว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาว่าความซึ่งได้ผ่านการฝึกอบรมที่จัดโดยสำนักอบรมตามหลักสูตรและวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้เท่านั้น มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นทนายความ นั้น มีความหมายเพียงว่า

เป็นการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมจากคุณสมบัติของผู้ที่จะขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ มิได้เป็นเงื่อนไขบังคับว่าผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาว่าความแล้วจะต้องได้รับการจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความทุกคน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติไม่รับคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความแก่ผู้ฟ้องคดีเพราะว่าผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) จึงมิใช่เป็นการละเมิดสิทธิโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๐๕/๒๕๔๗ ว่า ไม่เห็นฟ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ เพราะพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) บัญญัติจำกัดสิทธิของบุคคลที่ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความในคดีที่คณะกรรมการสภาพทนายความวินิจฉัยแล้วเห็นว่า จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ และเป็นการจำกัดสิทธิไม่ให้เป็นทนายความไปตลอดชีวิต แม้วิชาชีพทนายความจะเป็นวิชาชีพพิเศษ แต่ก็เห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิเกินความจำเป็น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๕ (๕) วางหลักเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดเงื่อนไขและเงื่อนไขที่ผ่อนคลายการจำกัดสิทธิของบุคคลดังกล่าว ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมของชาติไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน การกำหนดคุณสมบัติตัดสิทธิผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตทนายความจนตลอดชีวิตจึงเกินความจำเป็น และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๑ ประกอบกับมาตรา ๖๕ บุคคลผู้เป็นทนายความได้ถูกศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะเป็นคดีที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ เมื่อเวลาได้ผ่านพ้นไปห้าปีก็สามารถขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตอีกได้อีกทั้งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ไม่ได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมาย จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕

พรรคสองด้วย จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดได้โปรดพิจารณาวินิจฉัยหรือส่งความเห็นของผู้ฟ้องคดีไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดต้องใช้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้ฟ้องคดีตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ และเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้นายกสภาทนายความหรือผู้แทนสภาทนายความมาชี้แจงในประเด็นหลักเกณฑ์การพิจารณารับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตให้เป็นทนายความ สำหรับบุคคลที่ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตครั้งแรกกับบุคคลที่ถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความและขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตอีกตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) และมาตรา ๖๕ ประกอบมาตรา ๗๑

สภาทนายความได้มอบหมาย นายเสงี่ยม บุญจันทร์ นายทะเบียน เป็นผู้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว คำชี้แจงสรุปได้ว่า บุคคลที่จะขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความครั้งแรคนั้นนอกจากจะเป็นสมาชิกของเนติบัณฑิตยสภาประเภทสามัญหรือวิสามัญแล้ว จะต้องมิคุณสมบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยเฉพาะมาตรา ๓๕ (๖) นั้น ถือเป็นประเด็นสำคัญ เช่นในคดีนี้มีการฟ้องเท็จและเบิกความเท็จหากอนุญาตให้เข้าไปเป็นทนายความก็อาจจะไปกระทำเช่นนั้นอีก เพราะในขณะที่ตนเองไม่ได้เป็นทนายความยังมีพฤติกรรมเช่นนั้นแล้ว ประกอบกับมาตรา ๓๕ (๔) บัญญัติว่า ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่เป็นผู้ได้กระทำการใดซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต สภาทนายความเห็นว่าผู้ที่ประกอบวิชาชีพทนายความนั้นจะต้องเข้าไปดูแลประชาชนที่มีคดีความ

ถ้าเอาบุคคลซึ่งไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือว่าเป็นคนซึ่งเคยกระทำความผิดในลักษณะที่เกี่ยวกับสิทธิของบุคคล หรือเกี่ยวกับเรื่องการเงิน สภาพทนายความจะไม่อนุญาต

สำหรับบุคคลที่ถูกกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ ซึ่งก่อนที่จะถูกกลบชื่อก็จะมีขั้นตอนของการสอบสวนโดยคณะกรรมการสอบสวนคดีมรรยาททนายความ ผู้ที่ถูกกล่าวหาหาสามารถที่จะยื่นแก้ชื่อกกล่าวหาได้ มีการเบิกความและการสืบพยาน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาลงโทษเช่นใด จะต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการมรรยาททนายความ ซึ่งพิจารณาทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่าสมควรจะลงโทษหรือไม่ มีมติอย่างไรที่จะต้องนำไปพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการสภาพทนายความ และความเห็นของคณะกรรมการสภาพทนายความถือว่าเป็นที่ยุติ

ส่วนประเด็นที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความครั้งแรก รวมทั้งผู้ที่ถูกกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความยื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตอีกนั้น ถ้าสภาพทนายความไม่อนุญาตและสภานายกพิเศษมีคำสั่งยื่นและบุคคลดังกล่าวจะยื่นคำขอใหม่ได้หรือไม่ นั้น ในกรณีนี้กฎหมายไม่ได้บัญญัติห้ามไว้ จะยื่นเมื่อไรอีกก็ได้ แต่ว่าการยื่นใหม่นั้น สภาพทนายความคงจะพิจารณาเช่นเดิม เว้นแต่ผู้ยื่นคำขอได้ประกอบคุณงามความดีอันเป็นเหตุบรรเทา ก็จะนำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับกรณีบุคคลที่ถูกกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความเพราะเหตุตามมาตรา ๖๕ นั้น เมื่อพ้นระยะเวลาห้าปีตามมาตรา ๗๑ แล้ว จะมายื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตใหม่อีกต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ เหมือนกับบุคคลผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความครั้งแรกโดยจะต้องผ่านนายทะเบียนก่อนจะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาสอบสวน ซึ่งก็จะพิจารณาว่ามีการประกอบคุณงามความดีอันเป็นเหตุบรรเทาได้หรือไม่ และถ้ามีการอุทธรณ์เรื่องต่อสภานายกพิเศษ ถ้าสภานายกพิเศษมีคำสั่งอย่างไร สภาพทนายความก็จะเคารพในความเห็นของสภานายกพิเศษมาโดยตลอด มีคำสั่งมาอย่างไรก็ให้สิ้นสุดตรงนั้น ไม่ปรากฏมีการกระทำในทางขัดกับสภานายกพิเศษมาก่อน

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่

ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่จำเป็นต้องทำการไต่สวนพยานหลักฐานแต่อย่างใด และในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องนี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว โดยบทบัญญัติมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่นายสุวัชร หรือเรวัต โพธิ์รัมย์ ผู้ร้อง โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปขัดหรือแย้ง นั้น มีหลักการอย่างเดียวกันกับบทบัญญัติของมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงเป็นกรณีที่ต้องวินิจฉัยคำร้องนี้ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า พระราชบัญญัตินายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติวางหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยวรรคหนึ่งบัญญัติว่า

“การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้” เป็นการวางหลักคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ว่า ถ้ารัฐสภาจะตรากฎหมายมาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะกระทำมิได้ภายใต้หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่านั้น และวรรคสองบัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบอบบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย”

พระราชบัญญัติความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่าเพื่อควบคุมและส่งเสริมการประกอบอาชีพทนายความ เช่น ให้มีสภาพทนายความทำหน้าที่ควบคุมมรรยาทของทนายความ และเพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายโดยตรง และสามารถช่วยเหลือประชาชนผู้ยากไร้ได้อย่างกว้างขวางและทันกับความต้องการ พระราชบัญญัตินี้จึงมีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการกลั่นกรองบุคคลที่จะประกอบวิชาชีพทนายความอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมเข้ามาแอบแฝงและหาประโยชน์จากการเป็นทนายความ และควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความให้อยู่ในมรรยาทอันดีงามตลอดจนเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่าจะได้รับบริการในทางคดีด้วยความมั่นใจจากวิชาชีพทนายความ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้กระบวนการอำนวยความยุติธรรมสามารถดำเนินไปได้ อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้มีความคิดและความและผู้ประกอบวิชาชีพทนายความแล้ว ยังจะส่งผลถึงความสงบเรียบร้อยในกระบวนการยุติธรรมอันจะนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนโดยรวม โดยมาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความซึ่งมีทั้งสิ้น รวม ๑๑ ข้อ ผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการสภาพทนายความจึงจะรับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นทนายความให้ตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง

ส่วนมาตรา ๓๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติสภาพทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดคุณสมบัติของผู้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความว่า ผู้ซึ่งเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่คณะกรรมการสภาพทนายความเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย

เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ เป็นผู้ต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติในการขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาต เป็นนายความนั้น หมายความว่า บุคคลผู้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นนายความแม้เป็นผู้ซึ่งเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาก่อน ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติในการขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นนายความเสมอไป จะเป็นผู้ต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติก็ต่อเมื่อคณะกรรมการสภาพนายความเห็นว่าเป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพเท่านั้น บทบัญญัติมาตรา ๓๕ (๖) จึงมิใช่เป็นบทบัญญัติที่จำกัดคุณสมบัติการเป็นนายความโดยเด็ดขาด แต่เป็นกรณีที่กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการสภาพนายความเป็นผู้พิจารณาว่าคดีเรื่องใดจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพนายความ อันเป็นผู้ต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติในการขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นนายความ เพื่อให้มีการควบคุมและกีดกันบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพนายความ ซึ่งถือเป็นวิชาชีพที่ต้องได้รับความไว้วางใจจากประชาชน หากนายความเป็นผู้ไม่ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ย่อมสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวม และเป็นกรณีที่ต้องกระตุนิบัติบัญญัติมอบความไว้วางใจให้คณะกรรมการสภาพนายความเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดลักษณะแห่งการกระทำผิดว่าคดีเรื่องใดที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพนายความ เพราะการให้คณะกรรมการสภาพนายความซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสภาพนายความ ให้บรรลุดุลยภาพประสงคของกฎหมายเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ในการกีดกันบุคคลเข้ามาทำงานในองค์กรของตนดีกว่าองค์กรอื่น หลักการนี้เป็นหลักการที่องค์กรนิติบัญญัติได้ยึดถือในการกีดกันบุคคลเข้ามาทำงานในองค์กรสำคัญที่มีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ อันเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน เช่น พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๑๑ (๔) บัญญัติให้สมาชิกแพทยสภาต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้จำคุกในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ หรือพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ (๕) บัญญัติให้สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม คือ ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่เป็นการประพฤติดิจรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร เป็นต้น ประกอบกับการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสภาพนายความ ในกรณีที่ไม่รับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นทนายความให้แก่ผู้ยื่นคำขอ คณะกรรมการ สภาพนายความต้องแสดงเหตุผลโดยชัดแจ้งในกรณีที่ไม่รับจดทะเบียนและออกใบอนุญาต และผู้ยื่น คำขอมีสิทธิอุทธรณ์การไม่รับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นทนายความดังกล่าวต่อสภานายกพิเศษได้ ตามมาตรา ๓๖ อีกทั้งกฎหมายก็ไม่ได้ตัดสิทธิการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

สำหรับในประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ที่มีได้ กำหนดระยะเวลาการจำกัดสิทธิของผู้ซึ่งเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่ คณะกรรมการสภาพนายความเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ทำให้ผู้ขอ จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความครั้งแรกไม่มีโอกาสหลุดพ้นจากการเป็นผู้ต้องห้ามหรือ ขาดคุณสมบัติในการขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความได้ อันเป็นการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพทนายความไปตลอดชีวิต เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลที่เป็นทนายความ ได้ถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความเพราะได้กระทำการที่เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ทนายความ และมีโอกาสขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตใหม่เมื่อเวลาได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันที่ถูกลบชื่อตามมาตรา ๖๕ ประกอบมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ นั้น เห็นว่า การที่ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) มิได้กำหนดระยะเวลาเกี่ยวกับคุณสมบัติ ของผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตทนายความเป็นครั้งแรก กรณีเป็นผู้เคยต้องโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่คณะกรรมการสภาพนายความเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ แห่งวิชาชีพย่อมเป็นผลดีต่อผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตดังกล่าว เพราะผู้ขอจดทะเบียนและ รับใบอนุญาตทนายความมีสิทธิที่จะยื่นคำขอในเวลาใดก็ได้โดยไม่มีกำหนดเวลา อีกทั้งกรณีที่บุคคล ที่เป็นทนายความได้ถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความเพราะเหตุได้กระทำการที่เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ แห่งวิชาชีพทนายความนั้น จะขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความใหม่อีกก็ต้องดำเนินการ เช่นเดียวกับผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความครั้งแรก แต่การที่ผู้ขอทั้งสองกรณี จะได้รับการจดทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความหรือไม่ นั้น ถือเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ สภาพนายความตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) แม้จะเป็นบทบัญญัติให้คณะกรรมการสภาพทนายความมีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าคดีเรื่องใดจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพทนายความ อันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพทนายความ แต่ก็เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและความสงบเรียบร้อยในกระบวนการยุติธรรม อันเป็นประโยชน์ของมหาชนต้องมีความสำคัญกว่าการให้ความคุ้มครองประโยชน์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความซึ่งเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่ม จึงเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพที่จำเป็นและมิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ ประกอบกับคณะกรรมการสภาพทนายความมีอำนาจใช้อำนาจนั้นได้โดยเด็ดขาด หากแต่ยังอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสภานายกพิเศษและองค์กรศาลได้อีก พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ในประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ไม่ได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมาย นั้น เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ว่า การโต้แย้งว่ากฎหมายตราขึ้นโดยมิได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้น เป็นการโต้แย้งว่ากฎหมายตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ มิได้ให้สิทธิผู้ร้องที่จะโต้แย้งได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ มีหลักการเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๖) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ ภัคดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณรงค์ มาประดิษฐ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ